

Tört kagyló

A t2a Építészroda új épülete a Csörsz utcában

1. A tető: tört síkok pontos illesztése
2. A kétféle formálás párbeszéde
3. Hosszmetszet
4. Látványterv

1

2

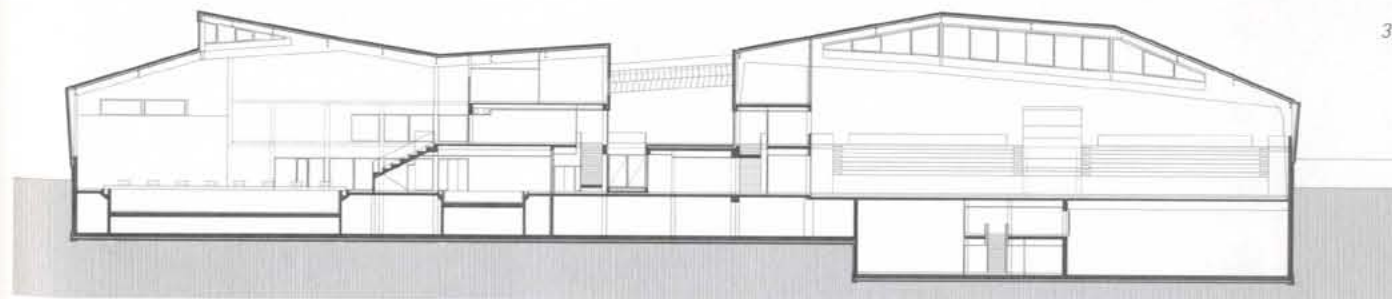
Kapy Jenő

Annak okán születik meg írásom, hogy mindig készletet érzek azokról szólni, akik páncél rohamsisakjukat képesek (beavatott mozdulattal) akár csörgősipkára cserélni. Az értetlenségről, a támadásoknak kitettekről kelle-ne beszélni, azokról, akik mindig ellentmondásokba keverednek, akik használják az összefüggő összefüggéstelenségeket, az élet számárfüles színességét, akik építésze csak a kategóriákban és fölényes katedrai bölcsességekben gondolkodó hüvelyk-matyi-esztétizálás számára jelent áthidalhatatlan szakadékot. Dicsérem azokat az építészeket, akik szinte minden munkájukban váltani tudnak, ki tudnak próbálni új dolgokat és nincs un. életre szóló stílusuk. A fiatalabb generációban a kísérletezés az útkeresés természetes módja, még nem jelent viselkedésmódot.

Mester-szinten alkotó építész esetében egy ilyen attitűd a kimondhatatlan kimondásának vágyával függ össze.

Két építészről kellene itt most szólnom, az egyik Ekler Dezső, aki legutóbbi két munkájával (szentendrei családi házával, ill. a péceli iskola épületével) rendesen meglepte a szakmát, a másik Turányi Gábor, akinek Kopaszi-gátra készült jelentős épületsorozata mellett nem lehet elmen-ni szó nélkül, és akinek itt van legújabb épülete, a Csörsz utcai sportlétesítmény. A Kopaszi-gát vendégház épületeinek sorát „szabadke-zű építészetnek” nevezi méltatója (Entz Sarolta) az egyik rangos építészlapban megjelent recenziójában, amely „...a mai technika adta lehetőségek kihasználásán alapult, miszerint a számítógéppel tervezett, önálló struktúrákat egyedileg le lehet gyártani.”

A Csörsz utcai építmény, (amely végül is írásom konkrét témája) alaprajzát tekintve teljesen egyszerű épület. Két azonos alapterületű négyzet, az

3

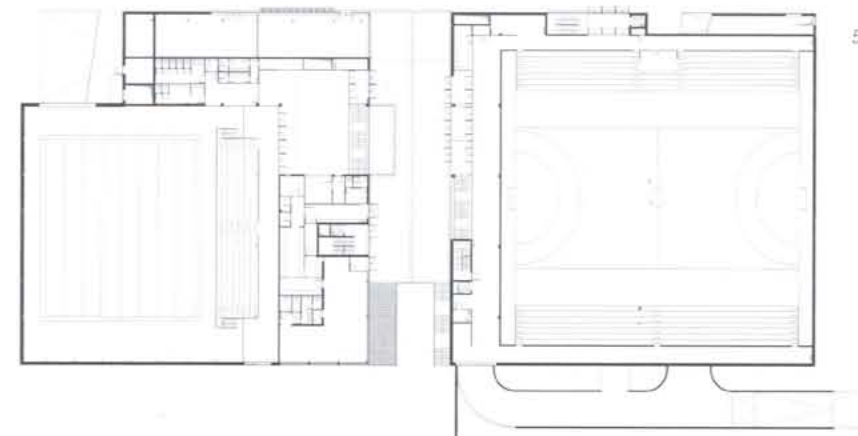
4

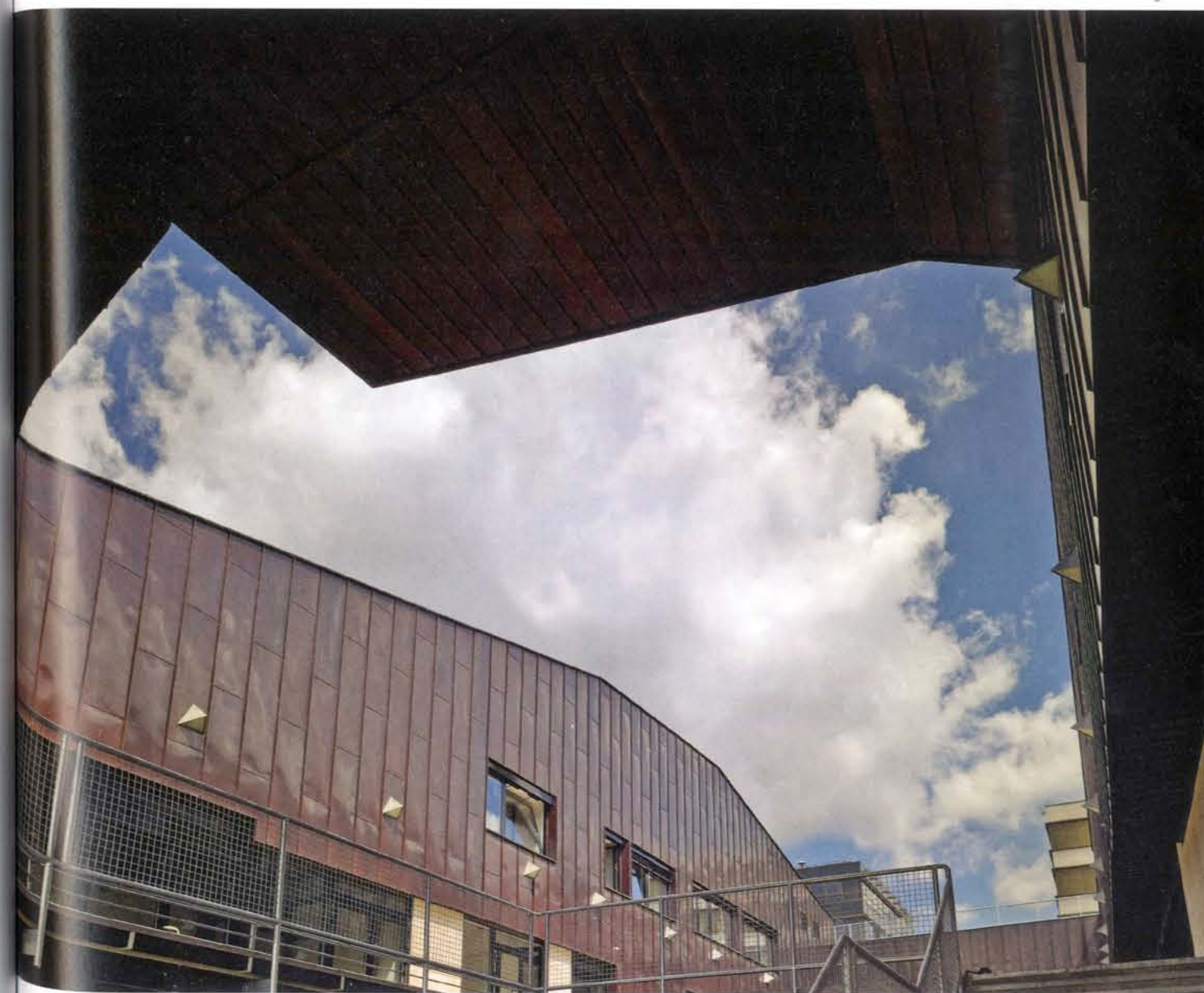
egyikben egy tornacsarnok lelátókkal, a másikban egy uszoda L-alakban körbevett kiszolgáló helyiségeivel. Mindkét funkció közlekedési rendszere tiszta, a két tömböt felül egy nyitott, alul egy zárt közösségforgalmi tér választja szét, és köti össze egyben. A tornacipős, ill. a mezítlábas forgalom teljesen leválasztott.

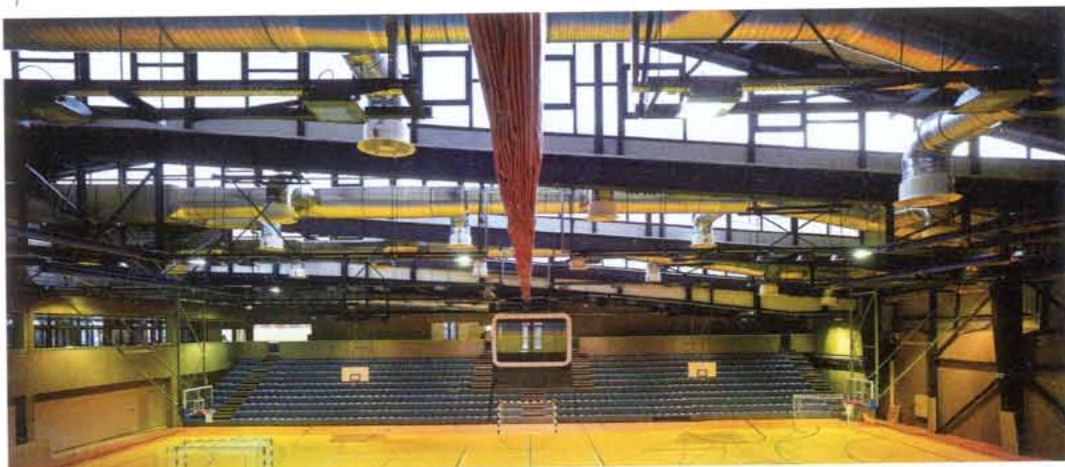
De ha megnézzük az épületet a Csörsz utca vagy a kert felőli hossz homlokzata felől, azt látjuk, hogy mindkét szabályos kubus fölé, azok szabályosságát mintegy széttroncsolva, tört kagyló formájú tetőszerkezet borul rá belemetszve a falakba is, vagy a tornacsarnok esetében kimozdítva azokat.

A tört kagyló tudatunkban az ép kagylóra emlékeztet, az elmaszatolt látvány az ép látványra, a diszharmonia a harmóniára, az aszimmetria a szimmetriára, az atonalitás a tonalitásra, a katarzisz nélküliség a katarziszra. A magánmitológia a közös mítoszra, a rendszertelenség a rendszerre, a dezillúzió az illúzióra, a hétköznapi hős a nagyszabású hősré, a szabad forma a kötött formára, az ironia a pátoszra. A konfliktus a konfliktus hiányára, a szövevényesség az egyszerűsége, a reménytelenség a reményre, a szeretet hiánya a egyszerűsége. A megváltatlanság, a megváltásra, a csend a szóra, a sötét a fényre, a vég a kezdetre, a történelemnélküliség a történelemre (ez legutóbbi a Kopaszi-gát épületeire különösen igaz). Ilyeneket irodalmárok szoktak írni valamely olvasatukat a maga teljességében megkísérlendő, ezt elismerem, de nehéz leírni, hogy egy alkotás mitől nagy, mitől erős, és mitől hiteltel: minden nagy mű ugyanis tagadás, de egyben a tagadotthoz való viszonyulás is.tisztában vagyunk jóvátehetetlen mulasztásainkkal, eszközeink megnyugtató végességével. És hát ennyi. Nem több. Tekintse az olvasó bolond utazásunkat, mint egy tört kagylót a parton, végleges vázlatot a tengerből." – írja Mészöly Miklós. Az eszközökről annyit (és ezt már többször leírtam), hogy paradigmaváltásban vagyunk, vált a szakma. Új nyelvhasználat kialakulásának va-

1. A felső nyitott forgalmi tér
2. A két épületrész csak érinti egymást
3. A tetőburkolat megjelenik a falon
4. Makett
5. Az alaprajz: két négyzet
6. Tört formák

1. Belső tér a tetőhasítékokkal
2. Az attraktív szerkezet a belső térben látható
3-6. A szerkezetépítés fázisaiban az épület szépsége

Megrendelő:
Budapest-Hegyvidék
XII. kerületi Önkormányzat

Építész: Turányi Gábor,
Turányi Bence
(t2a Építész Iroda Kft.)

Munkatársak:
Frikker Zsolt, Göde
András, Gönczi Orsolya,
Földes László, Lárás
Barnabás, Márk Péter,
Mészáros Eszter,
Skultéti Levente, Stein
Zoltán, Vannay Miklós

Kiviteli terv:
Maczelka László
(Materv Kft.)

Munkatárs:
Balai Barnabás
Gépészet: Braun Attila,
Tóth István

Elektromos terv:
Bíró Gábor,
Tornallyay Miklós

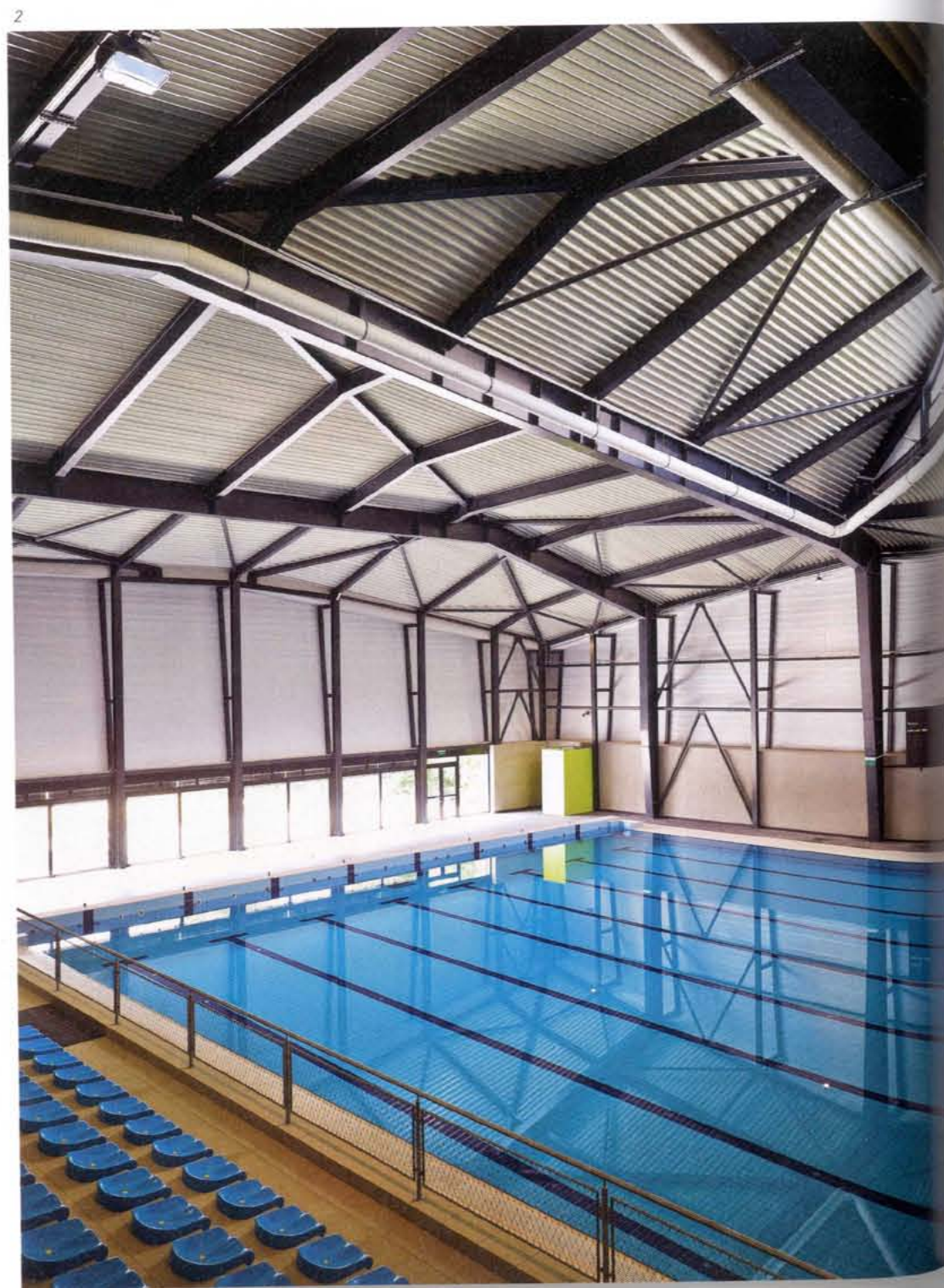
Közmű: Bíró Attila
Uszodatechnológia:
Sallai Zoltán

Belsőépítész:
Nagy-Miticzky Szabolcs
(Tér Alkotó Kft.)

Munkatársak:
Sárkány Bence,
Vesztergom Ádám

Statika: V. Nagy Zoltán,
Inokai Zsolt, Dr. Almási
József

Fotó: Batár Zsolt

gyunk tanúi. Új, nyitott szoftverek jelentek meg, (vagy más területeken használtak új használatban), amelyek a parametrikus geometria lehetőségeire épülnek. És mint ahogyan Feyerabend ezt már évtizedekkel ezelőtt megjósolta, az új nyelv olyan gondolkodást fog életre hívni, amely új lehetőségeket teremt a környezetalakításban. Visszatérve a már leírt gondolathoz, itt tehát arról van szó, hogy két teljesen szabályosan ortogonális, négyzetes geometria fölött megjelenik két teljesen szabálytalan, geometriailag látszólag nem értelmezhető térbeli forma. Mindkét formálás mintegy befolyásolando a másikat, az ellentétek párbeszédében feloldódik. Na most, ez az alakítás, ez a gondolkodás nem jöhetett volna létre anélkül a technikai háttér nélkül, amelyről illik néhány szót szólni.

A szerkezet változó keresztmetszetű, szabálytalanul törtvonalú csuklós hossztartókból áll, amelyekre keresztirányban szintén törtvona-

lú szelemenek támaszkodnak. A szelemen-rendszeren tört síkokból álló szerelt tetőhéjalás van. A szerkezet modellezése a Builtsoft belga cég Power point frame szoftverjének „térbeli véges-elemes rúdszerkezetek” programjával készült, rugalmas méretezési elvekkel, magyar szabványok szerint. A csomópontok geometriájának értelmezése pedig ennek egy modulja által, a Power connect használatával volt lehetséges. A csomópontok feszített csavaros illesztésre méretezettek. A nagy pontosságú gyártást, amely pontosság nélkül a tört tetősíkok illesztése elképzelhetetlen lett volna, CNC gépek és az X-Steel nevű modell tette lehetővé. A tetőhasítékok szabálytalan bevilágító síkszerkezeteinek gyártása csak ugyanezzel a fent vázolt modellezéssel, és gyártástechnológiával volt elképzelhető.

Nagyon szép formálás, nagyon szép szerkezet, nagyon mai nyelvhasználat! Nagyon szép a ház.

6

